

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Ośrodek (...) w L. XIII Wydział Cywilny z siedzibą w L. w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Kuczkowski

Protokolant: prot. Magdalena Glapa

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2018 r. w L. (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa M. O.

przeciwko B. M.

- o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 19.388,90 zł (dziewiętnaście tysięcy trzysta osiemdziesiąt osiem złotych 90/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 5 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.
2. W pozostałym zakresie powództwo oddała.
3. Kosztami procesu obciąża strony stosunkowo, a mianowicie powódkę w 88,38%, a pozwanego w 11,62% i z tego tytułu:
 - a) zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 8.917,56 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,
 - b) nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 967 zł tytułem opłaty od zasądzzonego roszczenia.

SSO Michał Kuczkowski

Sygn. akt XIII C 143/18/3

UZASADNIENIE

Powódka M. O. wystąpiła z roszczeniem przeciwko pozwanemu B. M., domagając się zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kwoty 259.627,80 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 5 listopada 2015 r. do dnia zapłaty.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o odrzucenie powództwa w całości i obciążenie powódki kosztami postępowania, przy czym w uzasadnieniu powód uznał roszczenie powódki do kwoty 97.600,00 zł.

W punkcie 1 wyroku z 14 lutego 2017 r. wydanym w sprawie XIII C (...) Okręgowy w P.– Ośrodek (...) w L. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 259.627,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami

od dnia 5 listopada 2015 r. do dnia zapłaty. W punkcie 2 wyroku wyrokowi w punkcie 1 nadano rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 97.000 zł.

Wyrokiem z 15 listopada 2017 r. w sprawie o sygn. I ACa (...) Sąd Apelacyjny w P. uchylił w/wym. wyrok w punkcie 1 w części zasądzającej od pozwanego na rzecz powódki kwotę 166.392,24 zł z ustawowymi odsetkami od 5 listopada 2015r. do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe od kwoty 93.235,56 zł za okres od 5 listopada 2015r. do dnia zapłaty, w punkcie 2 w części nadającej wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 3.764,44 zł oraz w punkcie 3 i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny:

Strony są rodzeństwem. Pozwany, mając kłopoty finansowe związane z regulowaniem zaciągniętych zobowiązań kredytowych, zwrócił się do powódki o pomoc. Przeciwno pozwanemu toczyły się w tym okresie postępowania egzekucyjne, co utrudniało mu ewentualne zawarcie kolejnych umów kredytowych. Zgodnie z ustaleniami zawartymi między stronami, powódka miała w swoim imieniu zaciągnąć zobowiązania kredytowe, a następnie uzyskane w ten sposób środki przekazać pozwanemu, by ten mógł wywiązać się ze swoich wymagalnych zobowiązań finansowych. Jednocześnie pozwany zobowiązał się do uregulowania w całości zobowiązania zaciągniętego przez powódkę, poprzez spłatę rat kredytów na rzecz instytucji finansowych, w których powódka zaciągnęła zobowiązania..

W związku z powyższym powódka zawarła cztery umowy kredytowe, w tym:

- w dniu 18 marca 2014 r. z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w B., na podstawie której otrzymała kwotę kredytu w wysokości 46.041,67 zł. Z tej kwoty pobrana została prowizja wraz z ubezpieczeniem w łącznej kwocie 6.041,67 zł. Opłata dla kancelarii prawnej wyniosła 9.208,33 zł.*
- w dniu 19 marca 2014 r. z (...) Bank S.A. z siedzibą w W., na podstawie której otrzymała kwotę kredytu w wysokości 50.000 zł. Pobrana prowizja bankowa wraz z ubezpieczeniem wyniosła 12.429,77 zł, opłata dla kancelarii 12.485,95 zł.*
- w dniu 19 marca 2014 r. z (...) Bank S.A. z siedzibą w W., na podstawie której otrzymała kwotę kredytu w wysokości 50.110,59 zł. Z tego kredytu pobrana została opłata za przygotowanie kredytu 3.000,64 zł, opłata konsolidacyjna 4.994,00, opłata brokerska 4.509,95 zł, łącznie kwota 12.510,59 zł (bez opłaty dla kancelarii).*
- w dniu 1 kwietnia 2014 r. z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G., na podstawie której otrzymała kwotę kredytu w wysokości 27.284,21 zł. Z tego kredytu pobrana została prowizja dla banku w wysokości 7.282,21 zł (1.364,21 zł prowizja, 5.920,00 zł opłata pośrednika kredytowego). Opłata dla biura kancelarii prawnej wyniosła 5.512,16 zł.*

W dniu 7 kwietnia 2014 r. powódka dokonała wpłaty kwoty 20.000,00 zł na rzecz Banku (...) tytułem spłaty zobowiązania kredytowego pozwanego. W dniu 17 kwietnia 2014 r. powódka dokonała wpłaty kwoty 39.960,00 zł na rzecz Banku (...) tytułem spłaty zobowiązania kredytowego pozwanego. Ponadto pozwany potwierdził otrzymanie od powódki przelewem kwoty 37.600 zł.

Dowód:

- *aneks do umowy karta 31-34,*
- *harmonogram spłat karta 35,*
- *umowa o kredyt z 18 marca 2014 r. karta 38-43,*
- *dokumentacja kredytu karta 45-56,*
- *umowa o kredyt konsolidacyjny z dnia 19 marca 2014 r. karta 58-62,*
- *oświadczenie małżonka powódki karta 63,*
- *dokumentacja bankowa 64-72,*
- *umowa o kredyt konsumpcyjny z dnia 19 marca 2014 r. karta 73-80,*
- *dokumentacja bankowa karta 81-90,*
- *dyspozycja przelewu k. 91-92,*
- *umowa kredytu gotówkowego z dnia 1 kwietnia 2014 r. karta 93-96,*
- *dowody wpłaty k. 99-101, k. 142.*

Pozwany początkowo w ratach spłacał zobowiązania powódki. Od października 2015 r. powódka rozpoczęła samodzielną spłatę wszystkich zobowiązań, gdyż pozwany przestał jej przekazywać jakiegokolwiek środki pieniężne. Okoliczność ta została uznana za niesporną na podstawie oświadczenia stron złożonych na rozprawie 14 maja 2018 r.

W ramach umowy kredytu zawartej z Bankiem (...) S.A. powódka dokonała następujących wpłat:

- w dniu 19 października 2015 r. kwoty 544,38 zł*
- w dniu 16 listopada 2015 r. kwoty 544,38 zł*
- w dniu 14 grudnia 2015 r. kwoty 544,38 zł*
- w dniu 14 stycznia 2016 r. kwoty 544,38 zł*
- w dniu 13 lutego 2016 r. kwoty 544,38 zł*
- w marcu 2016 r. kwoty 544,38 zł*
- w kwietniu 2016 r. kwoty 544,38 zł, tj. łącznie kwoty 3.810,66 zł.*

W ramach umowy kredytu zawartej z (...) Bank S.A. powódka dokonała następujących wpłat:

- w dniu 19 października 2015 r. kwoty 667,74 zł*
- w dniu 17 listopada 2015 r. kwoty 667,74 zł*
- w dniu 16 grudnia 2015 r. kwoty 667,74 zł*
- w dniu 17 stycznia 2016 r. kwoty 667,74 zł*
- w dniu 13 lutego 2016 r. kwoty 667,74 zł*

- w marcu 2016 r. kwoty 667,74 zł

- w kwietniu 2016 r. kwoty 667,74 zł, tj. łącznie kwoty 4.674,18 zł.

W ramach umowy kredytu zawartej z (...) Bank S.A. powódka dokonała następujących wpłat:

- w dniu 19 października 2015 r. kwoty 1.178,02 zł

- w dniu 15 listopada 2015 r. kwoty 1.178,02 zł

- w dniu 16 grudnia 2015 r. kwoty 1.178,02 zł

- w dniu 17 stycznia 2016 r. kwoty 1.178,02 zł

- w dniu 13 lutego 2016 r. kwoty 1.178,02 zł

- w marcu 2016 r. kwoty 1.178,02 zł

- w kwietniu 2016 r. kwoty 1.178,02 zł, tj. łącznie kwoty 8.246,14 zł.

W ramach umowy kredytu zawartej z (...) Bank (...) S.A. powódka dokonała następujących wpłat:

- w dniu 1 października 2015 r. kwoty 370,07 zł,

- w dniu 4 listopada 2015 r. kwoty 380,00 zł

- w dniu 30 listopada 2015 r. kwoty 372,56 zł

- w dniu 30 grudnia 2015 r. kwoty 372,56 zł

- w dniu 1 lutego 2016 r. kwoty 372,56 zł

- w dniu 29 lutego 2016 r. kwoty 372,56 zł

- w marcu 2016 r. kwoty 372,56 zł

- w kwietniu 2016 r. kwoty 372,56 zł, tj. łącznie kwoty 2.607,92 zł.

Dowód:

- uzasadnienie pozwu k. 5-6
- protokół rozprawy z 18 maja 2018 r. k. 440v
- bezsporne.

W dniu 21 kwietnia 2016 r. powódka wraz z mężem zawarła umowę o kredyt konsolidacyjny z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W.. Na jego mocy powódka otrzymała kwotę 218.000 zł z rozdysponowaniem jej na spłatę kredytu w kwocie 25.300 zł w (...) Bank, w kwocie 47.100 zł w Kasie S., w kwocie 43.500 zł w Banku (...), w kwocie 45.300 zł w (...) Bank S.A., w kwocie 51.200 zł w G. (...) Bank i w kwocie 5.600 zł na dowolny cel. Powódka do chwili obecnej spłaca kredyt konsolidacyjny, którego miesięczna rata wynosi 1.219 zł.

Dowód: - umowa kredytu konsolidacyjnego z dnia 21 kwietnia 2016 r. karta 166-183

- zaświadczenie k. 389.

W dniu 14 marca 2014 r. powódka zawarła umowę kredytową z (...) im. (...) z siedzibą w G., na podstawie której otrzymała kwotę kredytu w wysokości 52.000,00 zł, która nie została przeznaczona na spłatę zobowiązań pozwanego. Z tej kwoty pobrana została prowizja dla banku w wysokości 3.798,00 zł oraz 5.136,04 zł tytułem ubezpieczenia kredytu (razem 8.934,04 zł). Ponadto od kredytu pobrana została kwota 10.400,00 zł na rzecz biura kancelarii prawnej, która pośredniczyła w udzieleniu i załatwieniu kredytu.

Dowód: - umowa pożyczki z dnia 14 marca 2014 r. karta 14-18.

Świadek R. K. w dniu 15 maja 2014 r. zaciągnęła pożyczkę gotówkową w A. Bank na kwotę 50.000,00 zł, którą przekazała powódce, która z kolei w dniu 19 maja 2014 r. przelała kwotę 45.318,07 zł na konto komornika celem spłaty zobowiązań pozwanego.

Dowód:

- umowa o pożyczkę z dnia 15 maja 2014 r. karta 144-162,*
- pismo komornika k. 207*
- zeznania świadka R. K. karta 212*
- dowody wypłaty gotówki k. 215-216*

Pozwany na rozprawie przed sądem apelacyjnym w dniu 31 października 2017 r. uznał roszczenie powódki w części tj. do kwoty 93.235,56 zł.

Dowód: - oświadczenie karta 312.

Sąd zważył co następuje:

Oceniając zeznania powódki Sąd uznał je za niewiarygodne w zakresie, w jakim wskazała, że kredyt zawarty w (...) im. (...) został przeznaczony na wpłatę na konto komornika, albowiem wpłata ta miała miejsce 19 maja 2014 r., powódka natomiast zawarła umowę kredytową 14 marca 2014 r. Sąd miał na uwadze, że z materiału dowodowego wynikało, że 15 maja 2014 r. kuzynka R. K. zawarła umowę kredytową na kwotę 50.000 zł, którą zgodnie z jej twierdzeniem miała przekazać powódce na spłatę zobowiązania pozwanego u komornika. Mając na uwadze zbieżność czasową między zawarciem umowy kredytowej przez R. K., a dokonaniem przelewu, Sąd za wiarygodne uznał zeznania świadka na powyższą okoliczność i tym samym odmówił zeznaniom powódki wiarygodności w tym zakresie, zwłaszcza, iż jak zeznała powódka kwot uzyskanych z zaciągniętych zobowiązań nie przechowywała w domu.. W pozostałym zakresie Sąd uznał zeznania powódki za wiarygodne, albowiem były one spójne oraz zgodne z przedłożonymi dokumentami.

Wiarygodne były zeznania pozwanego, albowiem były spójne oraz zgodne z przedłożonymi dokumentami i zeznaniami świadka R. K..

Wiarygodne były zeznania świadka K. O. – męża powódki. Zeznania te były rzeczowe oraz zgodne z pozostałym materiałem dowodowym.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka R. K. na okoliczność pobrania przez nią kredytu na spłatę zobowiązania pozwanego, albowiem były one zgodne z umową kredytową zawartą przez świadka 15 maja 2014 r. oraz korespondowały z dowodem wpłaty dokonanym 19 maja 2014 r. na konto komornika.

Sąd dał wiarę dokumentom stanowiącym podstawę do ustalenia stanu faktycznego sprawy nie znajdując zastrzeżeń, co do ich wiarygodności.

Powódka jako podstawę prawną dochodzonego przez nią roszczenia wskazała umowę pożyczki. Sąd, będąc związany wytycznymi Sądu Apelacyjnego w P., przyjął, że strony łączyła umowa zlecenia w rozumieniu przepisu art. 734 k.c. Wskazać należy, że strony umówiły się, że powódka (zleceniobiorca), działając we własnym imieniu, jednak na rzecz pozwanego (zleceniodawcy), zaciągnie zobowiązania kredytowe, które posłużą na spłatę zadłużenia pozwanego, a pozwany za powódkę będzie spłacał należności kredytowe oraz powstałe należności uboczne, zwalniając ją w ten sposób sukcesywnie z zaciągniętych zobowiązań.

Wskazać należy, że zleceniobiorca nie może żądać od zleceniodawcy spełnienia do jego rąk świadczenia wynikającego ze zobowiązania, które zaciągnął w imieniu własnym w celu należytego wykonania zlecenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2003r. w sprawie o sygn. III CK 167/02, OSNC, z. 1 z 2005r., poz. 9).

Co do zasady powódka mogła domagać się zwrotu przez pozwanego jedynie poczynionych przez nią z własnego majątku wydatków, czyli faktycznie spłaconych przez nią rat kredytu wraz z odsetkami.

Powódka domagała się zasądzenia kwoty 259.627,80 zł. Pozwany na rozprawie apelacyjnej uznał roszczenie w zakresie kwoty 93.235,56 zł, która to kwota zgodnie z zeznaniami pozwanego stanowiła spłatę jego zobowiązania na rzecz Banku (...) w związku z czym uchylene wyroku z przekazaniem sprawy do rozpoznania nastąpiło co do części roszczeń, które nie zostały objęte uznaniem, czyli co do kwoty 166.392,24 zł.

Okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie był fakt spłacania przez powódkę rat zobowiązań kredytowych od października 2015 r. Jednocześnie sąd przyjął za Sądem Apelacyjnym w P., że na skutek uzyskania przez powódkę kredytu konsolidacyjnego 21 kwietnia 2016 r. obejmującego jej wcześniejsze zobowiązania kredytowe zaciągnięte na zlecenie pozwanego, doszło do wygaśnięcia łączącej strony umowy zlecenia. Pozwany w żaden sposób nie uczestniczył w tej czynności, a powódka kredyt ten zaciągnęła wraz z mężem, który nie był stroną umowy zlecenia.. Powódka nie wykazała jaka część raty kredytu konsolidacyjnego wynika z umów kredytowych zawartych wcześniej na zlecenie pozwanego, a co winna udowodnić biorąc pod uwagę, że nie wszystkie środki pieniężne z umów kredytowych wchodzących w skład kredytu konsolidacyjnego zostały przekazane pozwanemu. W konsekwencji, sąd nie mógł obciążyć pozwanego wysokością co miesięcznych rat ponoszonych przez powódkę w związku z zawarciem umowy kredytu konsolidacyjnego. Jak wynika z treści uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w P. na skutek zawarcia przez pozwaną i jej męża kredytu konsolidacyjnego w kwietniu 2016 r., w skład którego wchodził kredyt zaciągnięty w (...), z którego środki nie zostały przeznaczone na zobowiązania pozwanego, zobowiązanie pozwanego w ramach umowy zlecenia zawartej pomiędzy stronami na podst. art. 742 k.p.c. wygasło.

Podkreślenia wymaga okoliczność, iż towarzyszące umowom kredytowym koszty prowizji banku oraz ubezpieczenia kredytów, a także kwoty przekazane kancelarii prawnej pośredniczącej w uzyskiwaniu przez powódkę kredytów mieściły się w ratach kredytów spłacanych przez strony. Z twierdzeń pozwu jednoznacznie wynika, iż kwoty przekazywane na rzecz kancelarii prawnej pochodziły ze środków uzyskanych z zaciąganych przez pozwaną kredytów.

Jak wynika z okoliczności niniejszej sprawy, powódka w okresie od października 2015 r. do kwietnia 2016 r. dokonała łącznej wpłaty kwoty 19.388,90 zł w związku z umowami kredytowymi zawartymi na zlecenie pozwanego: w tym kwoty 3.810,66 zł na rzecz Banku (...), kwoty 4.674,18

zł na rzecz (...) Banku, kwoty 8.246,14 zł na rzecz (...) Banku i kwoty 2.607,92 zł na rzecz (...) Bank. W wyniku przeprowadzonego postępowania sąd doszedł do przekonania, że środki uzyskane przez powódkę z umowy kredytowej zawartej 14 marca 2014 r. z(...) nie zostały przeznaczone na spłatę zobowiązań pozwanego. Powódka wskazała, że środki z tego kredytu zostały przeznaczone na wpłatę dokonaną na rzecz komornika. Z dowodu wpłaty (k. 142) wynika, że przelew ten został wykonany w dniu 19 maja 2014 r., a zgodnie z zeznaniami świadka R. K. został on dokonany ze środków uzyskanych przez świadka z zawartej umowy kredytowej 15 maja 2014 r. W związku z tym, że pomiędzy spłatą zobowiązania pozwanego dokonaną w dniu 19 maja 2014 r., a zawarciem umowy kredytowej przez R. K. zachodzi zbieżność czasowa, sąd uznał, że powyższe zobowiązanie pozwanego zostało uregulowane ze środków pozyskanych przez świadka, a nie przez powódkę. W konsekwencji, sąd nie uwzględnił wpłat dokonanych przez powódkę z tytułu zobowiązania wynikającego z umowy kredytowej zawartej z (...).

Mając na uwadze wszystko powyższe, Sąd w pkt. 1 wyroku na podstawie art. 742 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 19.388,90 zł.

Powódka domagała się ustawowych odsetek od dnia 5 listopada 2015 r. do dnia zapłaty. Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. odsetki należą się wierzycielowi od chwili, gdy dłużnik spóźnia się ze spełnieniem wymagalnego świadczenia pieniężnego. Pozwany od października 2015 r. nie uiszczal wymagalnych rat kredytu, w związku z czym należało przyjąć, że począwszy od 5 listopada 2015 r. pozostaje w zwłoce. Z uwagi na powyższe, sąd zasądził odsetki ustawowe od 5 listopada 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt. 3 wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia pozwu (Dz.U.2015.poz.1800) i obciążył nimi strony stosunkowo, a mianowicie powódkę w 88,38%, a pozwanego w 11,62 %.

Na koszty powódki złożyły się koszty wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 5.400 zł, a na koszty pozwanego wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 5.400 zł przed sądem I instancji i w kwocie 5.400 zł w postępowaniu apelacyjnym.

Zgodnie z procentowym wynikiem sprawy koszty należne powódce wynoszą 627,48 zł, a pozwanemu 9.545,04 zł. Dokonując kompensaty powyższych kwot Sąd w pkt. 3 a) wyroku zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 8.917,56 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W pkt. 3 b) wyroku sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 967 zł tytułem opłaty od zasądzonego roszczenia.

SSO Michał Kuczkowski